

uplatněný náhradní nárok o ustanovení § 9 cit. zákona a vznéstí žalobu u soudu, v jehož obvodu se škodná událost stala a že je nerozhodné pro příslušnost dovolaného soudu, zda jest nárok poškozeného Sch-a posuzovati podle občanského zákona a zda jde na straně žalované o nerozlučné spolčníky v rozepři, či jen o nevlastní společenství v rozepři, jak se dovozuje v dovolacím rekursu.

Čís. 13596.

K vyvinění zaměstnavatele s hlediska ručení podle § 1315 obč. zák. nestačí o sobě odborná zdatnost použité osoby, není-li tato osoba spolehlivá pro své povahové vlastnosti. V tomto směru však není o sobě rozhodnou povahová vada v jiném než v odborném směru, není-li příčinné souvislosti mezi vadou a nehodou buď vůbec anebo proto, že se povahová vlastnost v konkrétním případě vůbec neprojevila.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, Rv II 452/32.)

Auto žalobcovo bylo zachyceno a poškozeno vojenským povozem, jejž řídil vojín K. Žalobní nárok na náhradu škody proti státu uznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Pojem zdatnosti jest vykládati širě, než činí odvolatel, který má za to, že by žalovaný ručil za škodu jen, kdyby K. byl neschopný pro úkol kočího a kdyby se při řízení koní jeho nezdatnost dříve projevila a z toho by bylo lze usuzovati na jeho neschopnost pro svěřený úkol. Jest ovšem pravda, že nebylo prokázáno, že se K. dříve projevil nespolehlivým při řízení koní, tedy jako vojenský kočí. Avšak první soud správně zjistil, že vojín K. byl nespolehlivý v jiném směru, že rozkazy plnil nedbale. Tím se projevila u něho vadnost povahy. K. byl sice zaučen v řízení a opatrování koní, ale při tom neměl vlastnosti povahové, které by zaručovaly, že svěřený mu úkol vždy svědomitě a spolehlivě provede, naopak projevila se u něho opětovně vadnost povahy, nedbalé vykonávání rozkazů, která činila možným, že v konkrétním případě úkol mu svěřený neprovede s plnou pilností a svědomitostí. Tato vadnost povahy byla zřejmě trvalá a činila K-a neschopným, aby vždy a za každých okolností obstaral bezvadně práce, k nimž byl určen. Byl tedy nezpůsobilý tak, jak to předpokládá § 1315 obč. zák. Ostatně projevila se u K-a nezdatnost skutečně i v konkrétním případě. Odvolací soud zjišťuje výpovědi svědka N-a, že je zakázáno s vojenskými koňmi ve městě klusati. Vojín K. však, jak z výpovědi jeho je patrné, nechal dojít k tomu, že se koně daly do mírného poklusu, poklus pak učinil nutným zadržení koní, následkem čehož nebyly postřaňky napjaty a vypadlo brdečko, které uhodilo jednoho koně do kolen, což zase způsobilo splašení koní a škodu. Je tedy zjevno, že vojín K. nedbal zákazu, podle něhož byl by hned od výjezdu koní do města musil řídit koně tak, by se nedaly do poklusu. I když dle výpovědi svědka V-a vojíni, kteří s vojenským vozem jeli, byli před tím jako kočí vycvičeni, nelze žalovaného z ručení za škodu zprostiti, an vojín K. nebyl k vykonávání rozkazů způsobilý a jeho nadřízenému bylo to známo. Právě proto ne-

mělo mu býti svěřováno řízení koní. Naprostou spolehlivost K-a jako kočího nelze vyvozovati ani z výpovědi svědka N-a, který udal, že K. byl nespolehlivý při vykonávání rozkazu, a dodal, že nebylo proti jeho činnosti jako kočího stížnosti. To však neznamená, že jako kočí vždy správně si počínal a že činnost tu řádně vykonával, nýbrž že si nikdo na něho nestěžoval, což nevylučuje, že se i při tom dopustil poklesků, které se však nestaly předmětem stížnosti.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jde již jen o to, lze-li vojína K-a, který povoz řídil, považovati za zdatnou osobu ve smyslu §§ 1320, 1315 obč. zák. V dovolání nebrojí se proti tomu, že soudy přihlížely také k té části výpovědi svědka N-a, v níž svědek uvádí, že K. byl nespolehlivý, kterouž nespolehlivost spatřoval svědek v tom, že rozkazy, které mu dával, nespolehlivě vykonával, a dále, že odvolací soud přihlížel i k tomu, že podle tohoto svědka je zakázáno s vojenskými koňmi v městě klusati. Oba soudy mají na základě této výpovědi za to, že K. nebyl osobou zdatnou a že proto žalovaný za následky nehody odpovídá. Po právní stránce je správné, že by nestačila k vyvinutí žalovaného odborná zdatnost použité osoby, kdyby osoba tato nebyla spolehlivá i pro své povahové vlastnosti. Než pravdu má dovolání, že nebyla by o sobě rozhodnou povahová vada, nespolehlivost, v jiném než v odborném směru, kdyby nebylo příčinné souvislosti mezi vadou a nehodou buď vůbec, anebo kdyby se dokonce ukázalo, že se ona povahová vlastnost v konkrétním případě vůbec neprojevila, ba že si ona osoba v konkrétním případě vedla náležitě; v souzeném případě tedy, kdyby K. příkaz mu daný vůbec nebyl přestoupil, anebo kdyby byl dokonce podle příkazu jednal a příkaz tedy zachoval. Právem vytýká dovolání rozsudku odvolacího soudu, že jeho skutková zjištění nejsou spolehlivá. Předně zjistil procesní soud, že k nehodě došlo proto, že kůň kopl do rozporky, ji vyhodil, ta že koně tloukla do nohou; zjištění to učinil na základě výpovědi svědka K-a a protokolu, sepsaného s K-em hned po nehodě, proti svědecké výpovědi K-ově. Odvolací soud nepraví výslovně, že se od tohoto zjištění procesního soudu uchyluje a že proti důvodům procesního soudu přijímá za vhodný podklad skutkového zjištění svědeckou výpověď K-ovu. Kdyby se byla věc skutečně sběhla tak, jak vzal za prokázáno procesní soud, pak nebylo ani tvrzeno ani prokázáno, že by K. v konkrétním případě nějaký příkaz porušil, a nebylo by tu tedy vůbec příčinné souvislosti mezi nehodou a onou tvrzenou povahovou vadou K-ovou, že prý totiž jinak a za jiných příležitostí dané mu příkazy nevykonával spolehlivě. Kdyby však bylo k nehodě došlo tak, jak to vylicuje K. jako svědek, což odvolací soud — jak řečeno — výslovně nezjišťuje, bylo by zkoumati pro konkrétní případ souvislost oné povahové vady K-ovy s nehodou samou. Tu by ovšem nebylo bez významu, jaké povahy byly ony příkazy, jichž K. podle svědka N-a náležitě neplnil, a jaký účel měl příkaz, aby vojenské koně ve městě nejezdily klusem. Bylo-li účelem takového příkazu zvýšení bezpečnosti cizích osob a cizího majetku, či

mělo-li to jiné důvody; dále zachoval-li se K. podle onoho předpisu, či lze-li porušení takového příkazu spatřovati již v tom, že vůbec dopustil, aby se koně dali do mírného klusu, a jaký význam má skutečnost, že hned, když se tak stalo, přece jen koně zadržoval, tedy po případě podle příkazu jednal. A tu ovšem přijde ještě také v úvahu, lze-li vůbec přikládati nějaký význam okolnosti, že se koně daly do mírného klusu, když přece podle nenapadeného jinak zjištění šlo o nezávadné koně, jak je vylicuje rozsudek procesního soudu, když vůz i postroje byly náležitě opatřeny, když spřežení řídil kočí, proti němuž s tohoto odborného hlediska nebylo námitek, a když s ním jel ještě druhý vojín, který i jako kočí i jinak byl zdatný. Ve všech těchto směrech bude potřeba věc probrati i po skutkové stránce u soudu odvolacího.

Čís. 13597.

Ručení dráhy.

Jest povinností cestujících, by ve stanici, v níž mají vystoupiti a o níž jest jim známo, že tam má vlak jen krátké zdržení, dali průvodčímu vlaku okamžitě po zastavení vlaku znamení, že vystupují, by jim otevřel dveře; povinností průvodčího personálu pak jest, aby vlak zdržel tak dlouho, by cestujícím bylo bez zbytečného otálení umožněno, ihned po zastavení vlaku dáti vhodné znamení, že vystupují.

V tom, že vlak nezastavil ani tak dlouho, by všem cestujícím bylo bez zbytečného otálení umožněno průvodčího vlaku upozorniti, že chtějí vystoupiti, a by jim byly dveře vagonu otevřeny, jest spatřovati příhodu v dopravě.

V tom, že cestující sestupoval se schůdků vagonu, ač již byl vlak v pohybu a ač byl varován, jest jeho spoluzavinění na úrazu.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, Rv II 698/32.)

Manžel žalobkyně, sestupuje na zastávce v P. z vlaku, když již vlak byl opět v pohybu, spadl z vlaku, byl přejet a usmrčen. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody uznal procesní soud prvního stáda z polovice důvodem po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

Žalobní nárok byl opřen o tvrzenou příhodu v dopravě, kterou náleželo prokázati žalobkyni. Podle § 1 čl. 19 ž. př. ř. musí se cestující sám o to starati, by vystoupil v cílové stanici, a podle § 1 čl. 20 ž. př. ř. otevrou průvodčí vlaku, jakmile vlak zastaví, dveře vozů, ze kterých žádají cestující vystoupiti. Podle těchto ustanovení ž. př. ř. jest tedy povinností cestujících, by ve stanici, v níž mají vystoupiti a o níž je jim známo, že tam má vlak jen krátké zdržení, dali průvodčímu vlaku okamžitě po zastavení vlaku znamení, že vystupují, by jim dveře otevřel, povinností průvodčího personálu pak jest, by vlak zdržel tak dlouho, by cestujícím bylo